

A magyar gazdasági élet szereplőinek várakozásai

2016. július

© Századvég Gazdaságkutató Zrt.

A tanulmány az Országgyűlés Hivatala Költségvetési Tanács szervezete megbízásából, kizárólag a Költségvetési Tanács és a Költségvetési Bizottság részére és felhasználására készült.

Főbb megállapítások

Júliusban az üzleti szféra összesített várakozásainak indikátora markánsan javult, amely az előző havi éves minimumról az éves maximum közelébe erősödött. Az ipar indikátora jelentős mértékben tovább erősödött. Az építőipar indikátora az előző havi növekedés után kis mértékben gyengült és a kiskereskedelem mutatója is romlott. Emelkedett azonban a szolgáltató szektor bizalmi indexe. Júniushoz képest erősödött a háztartások indikátora is, ami legutóbb 2006 áprilisában állt kedvezőbb szinten. Ez pedig egyértelmű összefüggésben áll a reálkeresetek jelentős növekedésével.

Az üzleti szféra várakozásainak alakulása

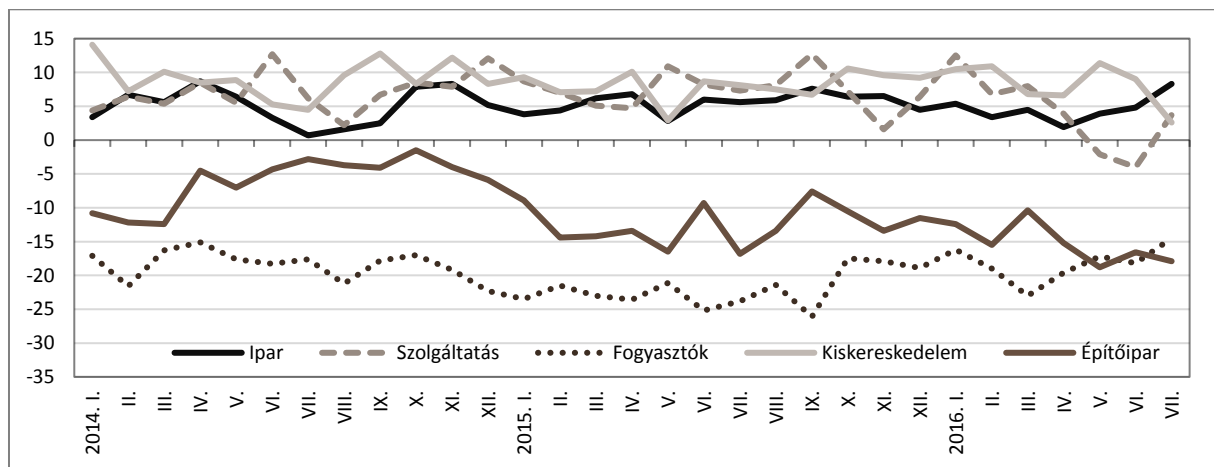
Az **ipari** vállalatok bizalmi indexe 2016 júliusában a havi összevetés alapján 3,5 bázisponttal növekedett, így 8,3 bázisponton zárt. Éves összevetésben 2,7 bázispontos csökkenést mutatnak az adatok. Az ipari bizalmi mutató részindexei közül júliusban összesen négy esetben javulás, míg háromnál gyengülés figyelhető meg. Az exportmegrendelések megítélési szintje kisebb, míg a teljes állományra vonatkozó indikátor szintje nagyobb mértékben (1,0, és 7,2 bázisponttal) javult. A következő időszakra vonatkozóan kismértékben romlottak a termelési várakozások. Az ipari szereplők már harmadik hónapja az értékesítési árak kismértékű növekedésére számítanak a következő negyedévben, ezzel szemben az előző négy hónapban még csökkenést vártak. Mindezek mellett az előző negyedév termelését érintően a teljesítmény megítélése jelentősen emelkedett, és nagyobb mértékben javult a következő negyedév foglalkoztatás-bővülését várók aránya is.

Júliusban az **építőipar** bizalmi indexe ismét csökkent és -17,9 bázisponton állapodott meg. Az építőiparban továbbra is gondot jelent a képzett munkaerő hiánya: a vállalatok nettó értelemben vett 44,2 százaléka szerint ez a tényező az akadály a kibocsátás bővülésének. Ennek ellenére a foglalkoztatottak száma továbbra is csökkenő tendenciát mutat. Kis mértékben csökkent azok aránya, akik szerint az elégséges kereslet is fékezőleg hat, míg jelentősen (7,4 bázisponttal) azoké, akik szerint a megfelelő pénzügyi kondíciók jelentik a legfőbb gondot. Emellett egyre többen vallják akadályozó tényezőnek a szükséges anyag és felszerelés hiányát is. A szektor szerződésállományára vonatkozó mutatója ismét borúlátóbb képet fest (2,8 bázisponttal csökkent). Az építőipar következő három hónapra vonatkozó árvárakozása 7,4 bázispontos mérséklődést követően ismét negatív tartományba lépett.

Júliusban a **kiskereskedelem** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2 bázisponttal süllyedt, ami az elmúlt egy év mélypontjának tekinthető. Az indikátor hirtelen csökkenésére könnyebben magyarázatot találhatunk, ha azt tényezőire bontjuk. A válaszadók jövőre vonatkozó várakozásaikon rontottak, a következő három hónap fogyasztói kereslete és az üzleti tevékenysége kapcsán is nagy visszaeséssel számolnak. Kisebb mértékű, de szintén negatív irányú elmozdulást várnak a rendelések tekintetében, továbbá lefelé korrigálták a foglalkoztatásra vonatkozó válaszaikat is. Ugyanakkor ezt a változást a kiskereskedelmi forgalom nem támasztja alá, a KSH gyorstájékoztatója szerint a tavalyi évhez képest az idei első öt hónapban 6,8 százalékos forgalomnövekedés ment végbe. A bizalmi index egyhavi csökkenését vélhetően egy egyedi hatás indukálta, ami mögött állhat a dohánytermékek kilátásban lévő átemelkedése, vagy az olajár növekedés. A pontos helyzetértékeléshez több adat szükséges.

A **szolgáltató szektor** szezonálisan kiigazított bizalmi indexe 2016 júliusában 7,7 bázisponttal, 3,7 bázispontra növekedett, amely mögött a keresletre vonatkozó kedvező várakozások és az üzleti környezet megítélése áll. Az előbbi mutató értéke 10,9 bázisponttal emelkedett júniushoz képest, míg utóbbi esetében 8 bázispontos növekedést mértek, amely így újra a pozitív tartományba került. A megkérdezett szereplők szerint az elmúlt háromhavi kereslet jelentős mértékben javult, de az indikátor értéke így is elmarad az egy évvel korábitól. A foglalkoztatás múltbeli alakulásának megítélése kis mértékben, 3,3 bázisponttal csökkent, de továbbra is a pozitív tartományban található. A jövőbeli foglalkoztatásra vonatkozó várakozások továbbra is pozitívak, kis mértékben az előző hónaphoz viszonyítva is növekedett az optimizmus. A szereplők áremelkedésre vonatkozó várakozásai az elmúlt hónapban kis mértékben gyengültek.

1. ábra: Az üzleti szféra négy fő ágazata és a fogyasztók gazdasági várakozásának kompozit indexei (egyenleg)

Megjegyzés: Szezonálisan kiigazított adatok. Forrás: Eurostat ESI Indicators

Fogyasztói várakozások alakulása

A **fogyasztói** várakozások egészét kifejező, szezonálisan kiigazított bizalmi index 2016 júliusában javulásnak indult és -14,5 bázispontig emelkedett, ami az egy évvel korábbi értékhez képest 9,3 bázisponttal képvisel magasabb értéket. A részmutatók többsége e hónapban szignifikánsan javult: a hét mutató közül csupán két mutató esetében figyelhető meg csökkenés. Az inflációra vonatkozó várakozás 1,7 bázisponttal csökkent, vagyis kevesebben vannak azok, akik az árak növekedésére számítanak. Ez betudható annak, hogy a KSH júniusban ismét deflációt mért a gazdaságban. Jelentősen javult (5,1 bázisponttal) a megtakarítások következő 12 hónapra vonatkozó alakulása, amely így 12,2 bázisponttal haladja meg az előző évben mért értéket. Ennek és az adórendszerben bekövetkezett változások következtében, úgymint személyi jövedelemadó kulcsának és a sertéshús áfájának csökkentése, növekedés figyelhető meg a háztartások pénzügyi helyzetét leíró mutatóban, amely 3,2 bázisponttal emelkedett az előző hónaphoz képest, valamint a háztartások rendelkezésre álló jövedelme is 2,6 bázisponttal növekedett. A következő 12 havi nagy vásárlásokat leíró indikátor 3,1 bázisponttal magasabb az előző havi értéknél. Ez összhangban van a kedvező fogyasztási és kiskereskedelmi adatokkal: a növekvő jövedelmi szint nyomán egyre bővül a fogyasztásra költött pénzmenyiség. A következő évre várható gazdasági helyzetet leíró mutató 4 bázisponttal nőtt. Ismét tovább csökkent azok száma, akik szerint a munkanélküliség növekedni fog a következő évben. Ezt alátámaszthatja az a tény is, hogy a munkanélküliségi ráta jelentős csökkenést mutatott ebben a hónapban.